

Månedens fuglebilde i Buskerud gjennom 17 år

Av Jens Erik Nygård

I 2008 ble Artsobservasjoner.no åpnet for at vi kunne legge inn våre fugleobservasjoner, gjerne dokumentert gjennom bilder. Digitale kameraer med telelinse var allerede på manges hender. For å øke oppslutningen om Artsobservasjoner, startet vi en fuglefotokonkurranse med utgangspunkt i bilder som ble publisert der.

Første vinner i oktober 2008 var Steinar Stueflotten som fotograferte en hubro på Linnestranda med kompaktkamera gjennom teleskopet. Jeg var også der med kamera og telelinse, men i dette tilfellet var det «digiscoping» som vant fram på den lange avstanden

Med kun 3 måneder igjen av året, ble det ikke kåret et «Årets bilde» i 2008.

Fra 2009 ble årlig kåret en sammenlagt-vinner blant månedsvinnerne. «Årets bilde» blir premiert med et gavekort fra BirdLife sin egen nettbutikk Natur og fritid (naturogfritid.no). Første vinner av «Årets bilde» var Jostein Myre med et bilde av svømmesnipe fra Hol.

Jury-ordninger

Konkurransen har vært juryert på forskjellig måte opp gjennom de 17 årene. Fra starten til mars 2013 ble vinneren kåret eneveldig av forrige måneds vinner. Ingen kunne dermed vinne 2 måneder på rad og gjennomgangen av månedens bilder ble gjort av en ny person hver måned. De følgende årene ble kandidater valgt ut av meg og stemt på av en mer eller mindre fast jury. Fra september 2017 ble avstemningen flyttet til Facebook-gruppa «Fugler i Buskerud». Facebook

tilbød et system for meningsmåling som kunne brukes. De første par åra kunne jeg ikke legge inn mer enn 10 bilder til avstemning samtidig, noe som førte til at de 12 månedsvinnerne måtte reduseres til 10, enten ved at dobbeltvinnere valgte kun ett av sine bilder eller vi måtte kjøre 2 runder med avstemning. Nå er grensen opphevet.

Råd til deltakere

Kriteriene for å velge ut et bilde er helt opp til den enkelte som er med på å stemme, men vanligvis så blir fotokonkurranser vunnet av bilder som kombinerer teknisk kvalitet, komposisjon og interesse.

Teknisk kvalitet henger til en viss grad sammen med hvilket utstyr som har stått til disposisjon for fotografen. Utviklingen av kameraer og objektiver de siste åra, har i stor grad jevnet ut forskjellene og det bør nå være mulig å ta gode, tekniske bilder av alt annet enn de mest krevende situasjoner. En undervurdert del av den tekniske kvaliteten, er hvordan fotografen behandler bildet etter at det er tatt. Når jeg går gjennom månedens bildeutvalg, ser jeg bilder som kunne ha kvalifisert seg og kanskje til og med vunnet, dersom de hadde fått et minimum av korreksjon av lyshet, kontrast, farge og skarphet.

Komposisjon skiller den erfarne fotografen fra begynneren. Sistnevnte er oftest fornøyd med å få fuglen i bildet og i fokus. Den viderekomne prøver å plassere seg slik at forgrunn og bakgrunn blir uten forstyrrende elementer og tar

bildet når fuglen presenterer seg på beste måte, dvs. minimum at fuglen ser mot fotografen. Fuglen bør plasseres i bildet slik at det er mest rom foran fuglen. Beskjæring er lov og et middel til å oppnå bedre komposisjon.

Interesse

Superskarpt, riktig eksponert og komponert bilde av en vanlig fugl kan være nok til å vinne, men dersom det i tillegg er en sjelden fugl eller en fugl i en uvanlig situasjon, så øker det vannersjansen betydelig. Noen fuglegrupper er mer spennende enn andre, som rovfugler og ugler. Fugler i flukt, næringssøkende fugler og fugler som synger eller spiller fanger mer interesse en fugl som bare sitter der.

Av og til så faller det meste på plass. Bildet av hønsehauk i dramatisk situasjon med kråke i klørne ble tatt av undertegnede fra fugletårnet på Linnestranda og ble belønnet med «Årets fuglebilde i Buskerud» i 2014.

Litt statistikk

Det er avholdt 195 månedskonkurranser med 113 ulike arter representert, så ganske god spredning. De mest populære gruppene er rovfugler (ørner, våker, hauker og falker) med 36 vinnere, ugler med 20 vinnere og spetter med 14 vinnere. Her er de 10 øverste artene med 4 eller flere vinnere: Hønsehauk 7, spurvehauk 6, haukugle 6, spurveugle 6, gråspett 6, tretåspett 5, vendehals 5, havørn 4, lavskrike 4 og tornskate 4.

Hva så med deltagerne? 42 personer har vunnet en eller flere ganger i månedskonkurransene. Halvparten av disse har vunnet kun 1 gang og representerer helst de mer tilfeldige bidragsyterne. Resten har levert observasjoner og bilder til Artsobservasjoner gjennom deler eller hele den 17-årige perioden og blitt belønnet med mellom 2 og 33 vinnerbilder.

Påmelding påkrevet!

Inntil nylig har konkurransen basert på alle fuglebilder fra Buskerud publisert på Artsobservasjoner.no. Det førte nødvendigvis til at noen ble deltagere og til og med vinnere, uten at de var klar over det. Buskerud er et populært hyttefylke der mange fra andre kanter av landet er innom og leverer observasjoner med bilder.

Artsdatabanken, som står bak Artsobservasjoner.no oppfordrer til å lisensiere bildene til fri bruk, men når det fortsatt ikke er så utbredt, så har jeg tatt konsekvensen av dette og ber nå om en forhåndstillatelse til å ta bilder med i

konkurransen. Konsekvensen av dette igjen er det er langt færre deltagere og vinnerne er mindre representative for det utvalg og kvalitet som finnes på Artsobservasjoner.no.

I skrivende stund er det 13 personer som aktivt har gitt meg tillatelse til å inkludere deres bilder på Artsobservasjoner i konkurransen. Av disse er det som regel 6-7 som blir plukket ut som kandidater å stemme over. Det er litt få og mange gode kandidatbilder må hoppes over. Derfor ønsker jeg at flest mulig av dere som allerede legger inn observasjoner med bilder på Artsobservasjoner.no, sender en epost til jenygard(at)online.no og gir meg lov til å bruke deres bilder i konkurransen. Bildene forblir på Artsobservasjoner, det er kun lenker dit som blir lagt på Facebook.

Er det noen som leser dette som ikke pleier å rapportere observasjoner til Artsobservasjoner.no, men som gjerne vil bli med i konkurransen, så opprett en konto på Artsobservasjoner og kom i gang. Rapportsystemet er et viktig bidrag til overvåking av fuglebestander som er under kraftig press.

Vinnerbilder får foruten muligheten til å bli «Årets bilde», mye positiv oppmerksomhet på Fugler i Buskerud, på Birdlife Buskeruds hjemmeside og i Buskskvetten.

Fotograferer du ikke fugler, så bli med og stem på bildene som legges ut i begynnelsen av hver måned.